

Naturskyddsföreningen
Mora

Synpunkter på fördjupad översiktsplan för Mora tätort

Naturskyddsföreningen i Mora har tagit del av Mora kommuns förslag till fördjupad översiktsplan för Mora tätort.

Vi uppskattar det gedigna arbetet och anser att planen tar tillvara många av föreningens intressen. De nationella miljömålen, folkhälsomålen och Agenda 2030 utgör en bra grund.

Var rädd om grönområdena

Gröna stråk i kommunen bör bevaras och utvecklas för att förbinda olika grönområden och möjliggöra förflyttning av djur, växter och människor. En satsning för att utöka grönytor och växtlighet minskar buller, ökar upptag av koldioxid och avgaser, skänker skugga och sänker temperaturen i en allt varmare värld samt ökar trivsel och hälsa.

Naturskyddsföreningen anser att Mora kommun ska ta tillvara och utveckla de befintliga grönområdena som Tingshusparken, området kring Kajen och Prästholmen. Vi ser gärna att grönområdena inbjuder och stimulerar till spontanidrott, lek och kreativitet. Clown- och trollstigen i Östnor är ett lysande exempel.

En idé som vi vill bidra till är att anlägga en slätteräng centralt vid Saxviken. Den skulle bli ett vackert blickfång och bland annat gynna pollinatörer.

Vi har med ledsamhet och bestörtning sett hur många träd i centrala Mora tagits ned på senare tid. Det står bra skrivet i planen om vikten av grönytor och träd så vi hoppas att denna hänsyn tas i fortsättningen, i verkligheten. Att plantera fruktträd och buskar med ätliga bär tycker vi är en utmärkt idé.

Värna jordbruksmarken

Andelen jordbruksmark i Mora kommun är mycket liten. Vi anser därför att det är av största vikt att vara rädda om den och de människor som brukar jorden. Anlägg inga vägar eller andra byggnationer på jordbruksmark.

Reservera och upplåt mark och uppmuntra stadsnära och småskalig odling. Här kan hjälp behövas med tillgång till vatten m.m. Naturskyddsföreningen kan bidra med verktyg som skottkärror, vattenkannor, spadar och grepar till tillsammansodlingar.

Värna strandskyddet

Naturskyddsföreningen motsätter sig strandnära bebyggelser som hindrar allmänhetens nyttjande av strandnära områden och där biologiska värden hotas. Det är viktigt att värna strandskyddet och allmänhetens tillgång till vattnet och stränderna.

Bostäder och handel

Naturskyddsföreningen är positiv till en förtätning av centrum vilket vi anser gynnar service, social gemenskap och minskad biltrafik. Ett levande centrum med en blandning av bostäder, arbetsplatser, grönområden, affärer och mötesplatser känns gemytligt.

Uttrycket regionstad och satsningen på ökad handel motsätter vi oss. Konsumtionen behöver minska såväl lokalt som globalt. Vi vill se en ökad satsning på återbruk som fixarrum i bostadsområden, öppnande av Fritidsbanken och kläd- och verktygsbibliotek t ex. Naturskyddsföreningen föreslår att kommunen skapar en bilpool där kommunens egna bilar kan nyttjas under kvällar och helger. Parkeringsplatser reserveras för bilpoolens bilar. Lånecyklar vore också bra att inrätta.

Satsa på cykling

Grundprincipen bör vara att förenkla och prioritera cykel-, gång- och kollektivtrafik i Mora. Bra för såväl folkhälsa som klimat. Vi efterlyser en ökad satsning på cykel- och gångvägar. Det ska vara enkelt att cykla i stråk utan alltför många vägkorsningar. Att binda samman centrum och Kajenområdet med en gång- och cykelbro alt. tunnel känns viktigt. Befintliga cykelvägar behöver omgående ses över för att vara sammanhängande och säkra. Cykelvägarna behöver också skyltas upp, inte minst för att synliggöra att avstånden i Mora är kortare än vad de upplevs.

För att förenkla för pendlare bör ordentliga cykelställ under tak byggas vid Morastrand. Fler cykelställ med tak bör också byggas kring Mora centrum inte minst kring offentliga byggnader som bibliotek och skolor. Vi betonar också vikten av att se över trafikplaneringen så att barn och unga kan ta sig till skolor och fritidsaktiviteter på ett säkert sätt.

En ny förbifart över Sandängarna och Kråkberg vore synd. Det är fina naturområden värda att bevara. Dessutom bidrar nya vägar till mer biltrafik. Vi anser inte att man ska planera för ökade transporter med bil utan planera för hur biltrafiken kan fås att minska. Det är därför bra att de planerna strukits för tillfället.

Biltrafik är i jämförelse med andra trafikslag betydligt mer utrymmeskrävande. Genom att i högre grad ställa om till andra trafikslag kan utrymmet för bilar minskas och mark frigöras för andra ändamål, t ex nya bostäder.

Vi vill att det ska planeras för minskat flygande.

Mer friluftsliv

Vi ser gärna en satsning på att öka tillgängligheten till tätortsnära skogar. Att bygga broar till Saxvikenholmarna kan vara en sådan åtgärd men bör då kombineras med inrättande av iordningställda "rastplatser", god skötsel och information om naturvärdena. Utbildade närnaturguider kan vara ett sätt att höja områdets attraktivitet. Broarna får inte leda till att holmarnas fina natur förstörs och de enbart blir en festplats.

Vi ser gärna en satsning på ökat friluftsliv i stort. Skyltning, kartor, leder, guider, kajak- och skridskocentrum, Fritidsbanken som redan nämnts.

Ljusföroreningar

På sida 87 står att ett belysningsprogram ska tas fram. Redan från början borde det vara med att ta hänsyn till insekter/pollinatörer. LED är ett bekymmer både p g a det vitare ljuset och att det är billigare att använda och därför blir mer belysning. Det är både ett problem för insekter och för människor som inte kan se stjärnhimlen t ex.

De vetenskapliga beläggen ökar för att ljusföroreningar har betydande ekologiska konsekvenser, och för att det är ett underskattat miljöproblem som redan idag har en effekt på arters överlevnad. (Sveriges Lantbruksuniversitet)

Pollinatörer kan dröja sig kvar kring lampor och då minskar deras möjligheter att utföra sina normala beteenden: födosök, parning och äggläggning. (Naturvårdsverket)

Mora 2021-08-30

Gustaf Ekeberg

Ordförande Naturskyddsföreningen Mora